

4. ČÍSLOVKY (Numeráliá)

- sú ohybné a plnovýznamové slová, ktoré pomenúvajú množstvo (počet) osôb, zvierat, vecí, vlastností a dejov a ich poradie

<u>Rozdelenie</u>	<u>určité</u>	<u>neurčité</u>	<u>pomenúvajú:</u>	<u>otázky:</u>
základné	jeden, päť, pol, tridsaťdva, sto, milión	veľa, málo, mnoho	- počet ľudí, vecí zvierat	Koľko? Koľkí?
radové	prvý, siedmy, stý, miliónty, prvýkrát,	posledný	- poradie ľudí, vecí zvierat	Koľký? Ktorý?
násobné	dvakrát, dva razy, dvojnásobný, dvojmo	viac ráz, veľakrát	- počet dejov	Koľkokrát? Koľko ráz? Koľkonásobný?
<i>skupinové</i>	<i>dvoje, troje, štvoro, sedmoro</i>	<i>viacero</i>	- počet v skupinách	<i>Koľko?</i>
<i>druhové</i>	<i>dvojaký, štvoraký, päťtoraký, trojako</i>	<i>mnohoraký</i>	- počet druhov	<i>Koľkoraký?</i>

Gramatické kategórie:

1. rod – a) mužský   b) ženský   c) stredný
2. číslo – sg. /pl.
3. pád – N-I
4. vzory: a) pre základné čísllovak: **jeden, dva, tri, štyri** (sú sami sebe vzorom)
päť (pre čísllovak od 5 do 99)
sto – mesto, **tisíc** – stroj, **milión** – dub, **miliarda** – žena
 b) pre radové a násobné: **pekný, cudzí**

Vetnočlenská platnosť: prívlastok (5z), súčasť príslovkového určenia času (4č)

- Pravopis:
1. **Základné** čísllovak: vždy sa píše –i !!!
  2. V **základnom** tvare (v N) sa píše desiatky a jednotky spolu (26 - **dvadsaťšesť**, 83 - **osemdesiattri**)
  3. Pri ohýbaní sa píše **osobitne** (v **tridsiatom šiestom**, od **štyridsiatich dvoch**)
  4. **Stovky, tisícky** sa píše **spolu** (dvetisíc, tristo)
  5. **Miliónty a miliardy** sa píše **osobitne** (štyri miliónty, päť miliárd)
  6. **Tretí a tisíci** – sa píše s –i!
  7. Za radovými čísllovakami sa píše **bodka**. (tretí – **3.**; ôsmy – **8.**; trinásty – **13.**)
  8. Prípony –**krát, -násobný** sa píše **spolu** (trikrát, päťkrát, šesťnásobný....)
  9. Slová **raz, razy, ráz** sa píše **osobitne** (tri razy, jeden raz, desať ráz...)
  10. **POZOR!** radové a násobné - vzor pekný!
 (sg.) dvojnásobný víťaz – (pl.) dvojnásobní víťazi !!!

Skloňovanie číselníkov							
N	jeden	jedna	jedno	jedni	jedny	dvaja	dva
G	jedného	jednej	jedného	jedných	jedných	dvoch	dvoch
D	jednému	jednej	jednému	jedným	jedným	dvom	dvom
A	jedného	jednu	jedno	jedných	jedny	dvoch	dvoch
L	jednom	jednej	jednom	jedných	jedných	dvoch	dvoch
I	jedným	jednou	jedným	jednými	jednými	dvoma/-mi	dvoma/-mi
N	tri	štyri	päť/piati	sedem	sto	tisíc	milión
G	troch	štyroch	piatich	siedmich	sto	tisíc, tisíca	milióna
D	trom	štyrom	piatim	siedmim	sto	tisíc, tisícu	miliónu
A	tri	štyri	päť/piatich	sedem	sto	tisíc	milión
L	troch	štyroch	piatich	siedmich	sto	tisíc	milióne
I	troma/-mi	štyrmi	piatimi	siedmimi	sto	tisíc	miliónom
N	miliarda	tretí – sg.	 tretí – pl.	 tretie – pl.	 piaty – sg.	 piaty – pl.	 trojnásobný
G	miliardy	tretieho	tretích	tretích	piateho	piatych	trojnásobného
D	miliarde	tretiemu	tretím	tretím	piatemu	piatym	trojnásobnému
A	miliardu	tretieho, tretí	tretích	tretie	piateho	piatych	trojnásobného
L	miliarde	treťom	tretích	tretích	piatom	piatych	trojnásobnom
I	miliardou	tretím	tretími	tretími	piatym	piatymi	trojnásobným

POZOR na takéto vety!

V **siedmich** *siedmych* triedach sa dnes neučilo.

- Číslovka **siedmich** je základná a znamená počet tried.
- Číslovka **siedmych** je radová a oznamuje nám, že sa neučili siedmci.

spracovala: Mgr. Marta Svobodová